

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 603/2019
26.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Данијеле Николић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Кнежевић Радовановић адвокат из ..., против туженог АД „Путеви“ Пожега, чији је пуномоћник Љубиша Павловић адвокат из ..., ради исплате разлике у заради, накнади зараде и трошкова за исхрану у току рада, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3064/17 од 05.04.2018. године, у седници већа одржаној дана 26.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3064/17 од 05.04.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3064/17 од 05.04.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пожеги П1 111/17 од 15.06.2017. године у делу првог става изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу, за период од 01.02.2015. године до 30.04.2015. године, исплати на име мање плаћене зараде износ од 46.565,58 динара са законском затезном каматом на појединачне износе у висини и роковима одређеним у том ставу изреке првостепене пресуде, као и у делу четвртог става изреке којим је обавезан тужени да за период од 01.02.2015. године до 30.04.2015. године, на износе зарада и накнада зарада из тог става, уплати за тужиоца доприносе за социјално осигурање надлежним фондовима пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Пожеги П1 111/17 од 15.06.2017. године у преосталом делу става првог, ставу другом, преосталом делу става четвртог и ставу петом изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да за период од 01.04.2014. године до 31.01.2015. године исплати новчане износе наведене у овом ставу изреке на име мање плаћене основне зараде и увећане зараде за минули рад и рад на државни празник и радни учинак са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате (тачка 1); одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени на исплату мање плаћене накнаде трошкова исхране у току рада за јануар и фебруар 2014. године у износима наведеним у овом

ставу изреке са законском затезном каматом на сваки износ почев од означених датума до исплате (тачка 2); одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да у његову корист на износе зарада и накнада зарада из тачки 1 и 2 плати доприносе за социјално осигурање, за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и за случај незапослености Националној служби запошљавања (тачка 3); обавезан тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 94.372,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате у року од осам дана од пријема отправка пресуде (тачка 4).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену - дела којим је преиначена првостепена пресуда, тужилац је на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. став 1. ЗПП благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

О тужиочевој ревизији није одлучивано применом члана 404. став 1. ЗПП, као о посебној ревизији, јер је чланом 403. став 2. тачка 2. тог закона прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време, распоређен на послове По уговору о раду и анексу тог уговора тужиочева зарада за пуно радно време изражена је у бодовима, чију вредност утврђује директор. Уговором о раду није одређена вредност бода, ни износ основне зараде. Посао који је тужилац обављао, по Правилнику о раду туженог вреднован је коефицијентом 1,37, који је примењиван приликом обрачуна његове зараде у спорном периоду. Означеним општим актом туженог није била утврђена основна зарада и основна цена рада, нити је дефинисан начин њеног утврђивања, али је прописано да зарада са коефицијентом 1 (послови најниже вредности) вреди 700 бодова, док је зарада са коефицијентом 2 (најсложенији послови) вреднована са 1540 бодова. Правилником туженог предвиђено је право запосленог на зараду по основу радног учинка, који се утврђује на основу квалитета и обима посла и односа запосленог према радним обавезама, као и право на увећану зараду по свим основима. Тужени је, као члан Удружења послодаваца путне привреде, приступио потписивању Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала који се код туженог примењивао до 29.03.2014. године. Наведеним Посебним колективним уговором било је предвиђено да се основна зарада за најједноставнији посао уговара у висини минималне зараде утврђене Законом о раду, увећане за припадајуће порезе и доприносе (члан 34), те да се основна зарада добија множењем коефицијента посла и износа основне зараде за најједноставнији рад (цена рада) код послодавца, која се за

коефицијент 1 уговара у висини минималне зараде увећане за припадајуће порезе и доприносе. По налазу и мишљењу вештака, тужени је у спорном периоду исплату зараде вршио одређивањем мање цене рада, коју је требало утврдити у складу са Посебним колективним уговорима за период њиховог важења, али и у периоду када ти уговори нису били на снази - од 29.03.2014. године до 22.01.2015. године. Трошкови исхране за време рада у спорном периоду били су регулисани чланом 64. означеног Посебног колективног уговора за дане проведене на раду, у висини од 20% од минималне зараде. Тужени је у спорном периоду исплатио тужиоцу трошкове исхране применом уговора о раду.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да постоји разлика између зараде и накнаде зараде исплаћених у спорном периоду и истих примања обрачунатих на начин предвиђен Посебним колективним уговором за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала, односно касније закљученим Посебним колективним уговором за путну привреду. Због тога је, применом одредби материјалног права, наведеним у образложењу првостепене пресуде, усвојио тужбени захтев.

По налажењу другостепеног суда, материјално право је погрешно примењено у погледу захтева за исплату зарада у периоду од априла 2014. године до јануара 2015. године, као и у погледу захтева за исплату трошкова исхране за јануар и фебруар 2014. године. Због тога је у том делу преиначио пресуду првостепеног суда и одбио тужбени захтев.

Правно становиште изложено у образложењу другостепене пресуде прихвата и ревизијски суд.

У спорном периоду за који је одбијен тужбени захтев није био у примени ни један од Посебних колективних уговора којима је уређен начин утврђивања висине цене рада. Општ акт туженог - Правилник о раду, не прописује начин утврђивања висине цене рада, а зарада је у том периоду обрачунавана и исплаћивана применом цене рада коју је утврђивао директор туженог, својом одлуком, у зависности од расположивих средстава. Минимална зарада није уговорена, а тужилац није понудио доказе да су код туженог постојала акта (у примени у спорном периоду) која садрже одговарајуће параметре за обрачун зараде на основу којих би се могла утврдити њена висина.

Правилно је одбијен и захтев за исплату трошкова исхране у току рада. Уговором о раду од 31.05.2002. године утврђено је право тужиоца на накнаду трошкова исхране у току рада у висини од 25% од просечне зараде у привреди Републике Србије остварене у претходном месецу. Анексом уговора о раду из 2005. године наведена одредба је дерогирана, тако што је уговорено да запослени има право на исплату тих трошкова у складу са општим актом. Правилником о раду туженог предвиђен је основ, али не и начин утврђивања висине тих трошкова. Одредбом члана 64. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала, који је био у примени до 29.03.2014. године, висина трошкова за месечну исхрану у току рада, за дане проведене на раду, одређена је процентуално - најмање 20% од минималне зараде. По налазу вештака, накнада трошкова исхране у посматраном периоду исплаћена је у већем износу од накнаде која се добија применом члана 64. означеног

Посебног колективног уговора. Суду није достављен други општи акт туженог који би омогућио обрачун накнаде за исхрану у вишем износу од исплаћеног.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Трошкови туженог за одговор на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни. Због тога је такав захтев туженог одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић